

Motion till riksdagen 2023/24:2706

av **Leila Ali Elmi m.fl. (MP)**

Utgiftsområde 13 Integration och jämslällldhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom Utgiftsområde 13 Integration och jämslällldhet enligt förslaget i tabell A i motionen.

Motivering

Tabell A Anslagsförslag 2024 för utgiftsområde 13 Integration och jämslällldhet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Integrationsåtgärder	103 125	28 900
1:2 Kommunersättningar vid flyktmottagande	2 776 226	524 000
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	138 507	1 384
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	110 919	11 000
3:1 Särskilda jämslällldhetsåtgärder	675 039	70 000
3:2 Jämslällldhetsmyndigheten	73 409	746
3:3 Bidrag för kvinnors organisering	48 163	±0
4:1 Åtgärder mot utanförskap	93 000	±0
99:1 Medborgarkontor/hubbar för studiecirkclar	±0	100 000
99:2 Inrätta nationellt centrum för samhällsorientering	±0	15 000
99:3 Delegationen mot segregation	±0	2 000
Summa	4 018 388	753 030

Sammanfattning

Integration handlar i grunden om människors förutsättningar att komma in i samhället, att etablera sig och bli en del av det. Att samhället skapar bra förutsättningar och säkerställer att det finns relevant stöd när och där det behövs. Allt det som skapar segregation motverkar integration. Det behöver finnas en tydlig och möjlig väg för var och en.

Vi vänder oss starkt mot den integrationsdebatt som drivs på av Tidöpartierna där utöver förslag också debatten i sig själv har blivit ett hinder för integrationen. Vi vill underlätta integration och skapa nya tydligare vägar in i samhället för personer som fått asyl i Sverige. Miljöpartiet lägger i år en partimotion om integration, ”En tydlig väg till integration”, där åtgärder beskrivs närmre. Arbetet mot segregation är också en viktig förutsättning, och vi anser att myndigheten Delmos behöver återuppstå. Kommunerna behöver stöd i sitt arbete och de är absolut ej behjälpta av de sänkta schablonersättningar som regeringen föreslår både för ensamkommande barn och för andra nyanlända.

Miljöpartiet är ett feministiskt parti. Det innebär att vi med politiska verktyg vill verka för jämställdhet och motverka den rådande könsmaktsordningen, där män har mer makt än kvinnor. För Miljöpartiet är jämställdhet i grunden en fråga om frihet. Människors möjligheter att leva sina liv ska inte påverkas negativt eller begränsas av kön eller könsidentitet. Alla ska ha frihet att vara den de är utan att hindras av stereotypa normer och attityder.

Anslag 1:1

Nej till att ta bort det särskilda bidraget för organisationer där det är möjligt att träffa andra med samma bakgrund

Regeringen har aviserat att de vill ta bort det särskilda bidraget som finns för organisationer som är bildade på etnisk grund. Syftet med bidraget är att stärka organisationernas egna initiativ och verksamheter som rör kultur, språk, identitet och delaktighet i samhället. Regeringen skriver som skäl att man anser att det särskilda stödet inte bidragit tillräckligt till integrationen. Vi anser inte att det finns en grund för detta påstående. Det kan däremot vara av värde att utvärdera hur bidraget har bidragit ur ett integrationsperspektiv. Men att på en gång slå fast att det ska bort är allt annat än bra. Det kan finnas stora fördelar för människor att få hjälp av andra med samma erfarenhet och bakgrund, och det kan därmed helt klart bidra till integration. Vi anser att i stället för att ta bort bidraget bör regeringen därför initiera en utvärdering där människors erfarenhet av föreningarna och vad de bidrar till lyfts fram.

Vi säger därmed nej till borttagandet av bidraget med 18,9 årligen de kommande åren.

Arbetsmarknadens parter kan fylla viktig funktion för nyanlända

Arbetsgivarorganisationer och fackföreningar kan spela en mycket större roll när det gäller att bidra till en bra etablering för de som kommer till Sverige. Att tidigt få kontakt med respektive fack och yrkesförbund för de som har verkat inom ett visst yrkesområde, få kontakt med andra som jobbar med samma yrke i Sverige och kunna göra praktik

inom yrket kan vara ovärderligt och bidra stort. Vissa projekt har gjorts, men vi menar att det här finns en underutnyttjad potential. För fackföreningarna betyder det givetvis en uppgift som ligger lite utanför deras ordinarie uppdrag i förhållande till sina medlemmar. Däremot är det högst troligt att intresse finns att bidra. Vi tycker därför att det finns starka skäl att utforma ett statligt stöd för att dessa ska kunna bidra i högre utsträckning, i samverkan även med arbetsgivarorganisationer. Vi avsätter 10 mk årligen.

Anslag 1:2

Återställ antalet kvotflyktingar

UNHCR vädjade den 13 oktober 2022 till länderna i EU om att uppfylla målet om att vidarebosätta 40 000 kvotflyktingar. Över tid har antalet länder i EU som tar emot kvotflyktingar minskat. EU-länderna hade lovat att ta emot drygt 23 000 kvotflyktingar under 2022, men i slutet av augusti förra året hade bara 7 800 fått en fristad i Europa, enligt UNHCR. Samtidigt har antalet flyktingar i världen ökat. Sverige ska fortsätta vara en humanitär stormakt och en förebild för global solidaritet. Regeringen vill minska antalet kvotflyktingar – något vi beklagar djupt.

Fler länder behöver ta ett större ansvar för att ta emot flyktingar och vi vill att Sverige tillsammans med andra EU-länder förbinder sig att öka antalet kvotflyktingar. Vi vill att Sverige omedelbart ska gå tillbaka till att ta emot 5 000 kvotflyktingar per år. Höjningen finansieras genom utgiftsområdena 13 och 14.

Vi avsätter på anslaget 1:2 300 mk för 2024, 900 mk för 2025 och 1 200 mk för 2026.

Återställ schablonersättningen för ensamkommande barn

Kostnaderna för kommuner och regioner per person har inte gått ner, snarare tvärtom. Det finns därför ingen anledning att sänka ersättningen per dygn och person för mottagande av ensamkommande barn. Den aviserade sänkningen i 1:2 bör därför avvisas. Vi avvisar regeringens förslag varför anslaget till schablonersättning till kommunerna för ensamkommande barn återställs till 98 miljoner kr år 2024, 72 miljoner 2025 och 83 miljoner 2026.

Återställ indexering för schablonersättning för mottagande av nyanlända

Vi anser att det är ett feltänkande att så som regeringen föreslår strypa den indexering av schablonersättning för mottagande av nyanlända som nu finns. Indexeringen har tidigare justerats upp med koppling till förändring i prisbasbeloppet. I takt med ökade kostnader, inte minst på grund av inflation och ett tufft läge för kommunerna, är det allt annat än ansvarstagande att dra ner på denna post.

För att återställa indexeringen av schablonersättningen för mottagande av nyanlända avsätter vi 139 mk för 2024, 126 mk för 2025 och 113 mk för 2026.

Anslag 2:2

Tillskott till arbetet mot rasism och annan främlingsfientlighet samt diskriminering

Arbetet mot rasism och annan främlingsfientlighet samt diskriminering är mycket viktigt. Funkofobi, afrofofi, islamofobi och antiziganism är exempel på områden som behöver åtgärder. Anslaget utökas med 20 mk för 2024, vilket är välkommet. Förra året valde regeringen att inte tillsätta medel. Vi anser dock att samma nivå behöver gälla de två kommande åren. Fortsatt utvecklingsarbete med frågorna på olika nivåer är nödvändigt. Vi avsätter 10 mk för 2025 och 10 mk för 2026.

Stöd till arbetet för hbtqi-personers rättigheter

Regeringen har aviserat att man vill fortsätta ge tillskott till arbetet för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter med 10 mk 2025 och 2026. Vi anser att tillskottet bör inledas redan nästa år. Vi avsätter 10 mk för 2024.

Nationell stömlinje mot hatbrott

Miljöpartiet anser att det är angeläget att inrätta en nationell stömlinje för hatbrott. I dagsläget är det många som utsätts för hatbrott som inte vågar göra en polisanmälan. Såväl stöd som vägledning är angeläget för alla typer av hatbrott. Stömlinjen bedöms kosta en miljon kronor om året i ett inledande stadium. Tills vidare avsätter vi 1 mk årligen i syftet.

Anslag 3:1

Särskilda jämställdhetsåtgärder – stärkt finansiering till jourer och stödverksamhet

Ungefär samtidigt som Miljöpartiet bildades startade också de första kvinnojourerna sin verksamhet. Under de decennier som gått har kvinnojourerna mött och stöttat hundratals våldsutsatta kvinnor och barn, och kunskapen om våldets dynamik och orsaker har fördjupats. Under lång tid fick kvinnojourernas ideella krafter bära hela ansvaret för de våldsutsatta kvinnornas situation medan samhället såg åt ett annat håll. Idag finns, tack vare det arbete som gjorts av jourerna, en annan kunskap om våldet och kvinnornas situation. Miljöpartiet vill utveckla lagstiftningen för att ge kvinnor som utsätts för våld, även det så kallade eftervåldets alla dimensioner, bättre skydd, men vi ser också att kvinnojourernas arbete är helt centralt för den samhällsförändring som krävs för att bryta med våldet. Trots att statsbidraget sedan förra året både permanentats och ökats

till kvinno- och tjejjourerna, ser vi fortfarande att tillräckliga resurser saknas för att ge utsatta kvinnor det stöd de faktiskt behöver. Samtidigt ser vi hur våldet ökar och i många fall blir grövre; det blev tydligt i den stora enkätundersökning Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer gjort, *Kvinnors trygghet*. Både den öppna verksamheten och de skyddade boenden som drivs med jourernas kompetens behövs. Jourerna behöver mer stöd.

Flera civilsamhällesorganisationer gör ett oerhört viktigt arbete för att stötta barn i deras relationer och för att motarbeta till exempel psykiskt, fysiskt, sexuellt eller digitalt våld. Organisationernas stödlinjer erbjuder ett bra stöd. Därför vill Miljöpartiet göra en särskild satsning för att stärka finansieringen till dessa stödverksamheter för barn och unga, både för att de ska kunna fortsätta och för att de ska kunna skala upp sin verksamhet. Vi avsätter därför 50 miljoner kronor för förstärkning till kvinnojourer och 20 miljoner till organisationer som motarbetar psykiskt, fysiskt, sexuellt eller digitalt våld.

99:1 Medborgarkontor, hubbar och studiecirklar

För många som genomgår samhällsorientering blir kunskapen ofta fragmenterad. I många fall råder det brist på både information om och möjligheter att fånga upp missad kunskap. Miljöpartiet ser det som oerhört viktigt att människor ska ha en given plats att vända sig till när de behöver hjälp, men även en möjlighet att individanpassa och tillsammans med andra utveckla sin kunskap om det svenska samhället. Av 290 kommuner svarar 99 stycken att de inte har ett medborgarkontor; för 41 kommuner saknas information. Miljöpartiet vill göra en satsning både för att bidra till att etablera medborgarkontor i de kommuner som är i behov och för att utveckla studiecirklar och hubbar där medborgarkontoren förslagsvis kan utgöra ett nav. Satsningen behöver bli märkbar i hela landet. Vi avsätter 100 mk årligen i detta syfte.

99:2 Inrätta ett nationellt center för samhällsorienteringen

Låt introduktionen av samhället få ta betydligt större plats i ett tidigt skede. Även om en del inte kommer få uppehållstillstånd senare är kunskap aldrig bortkastad. Att använda tid till något meningsfullt, att ha hopp inför framtiden är viktigt för alla. För de som senare får uppehållstillstånd och kommer stanna i Sverige kortare eller längre tid är tidig kunskap om samhället en enormt viktig investering. Vi vill att berörda myndigheter får i uppdrag att ta fram ett förslag på helhetskoncept för kunskap om samhället, det som i dag är splittrat mellan det som kallas samhällsintroduktion och samhällsorientering. Ett jämställdhetsperspektiv, mänskliga rättigheter och möjligheten att på ett fördjupat sätt förstå dessa ska inbegripas. Vi anser att ett nationellt center för samhällsorienteringen behöver inrättas, något som även länsstyrelserna föreslagit. Nivån behöver öka och pedagogiken bli bättre. Länsstyrelserna föreslog även att en uppdragsutbildning för samhälls- och hälsoinformatörer behöver tas fram. Vi anser att det nationella centret bör få detta uppdrag. I dagsläget är nivån och kvaliteten på samhällsorienteringen mycket ojämn i landet. Behovet av att en nationell kursplan för samhällsorientering tas fram har också lyfts. Det senare har regeringen aviserat att man är inne på, och det är välkommet, förutsatt att innehållet är bra. Vi avsätter sammantaget 15 mk för nationellt center och uppdragsutbildning.

99:3 Återstarta Delegationen mot segregation

Frågor om segregation och hur man bäst jobbar riktat mot detta är viktigare än någonsin. Delmos, Delegationen mot segregation, lades nyligen ner och hade ett sådant uppdrag. Arbetet mot segregation är svårt. Det tar tid inte minst att arbeta upp kontakter med landets kommuner för att kunna bidra på bästa sätt. Vi menar att arbetet mot segregation måste vara uthålligt och det är högst angeläget att funktionen som Delmos innebar startar upp igen. Förberedelsearbetet för igångsättning av myndigheten beräknas till 2 mk för 2024.

Leila Ali Elmi (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Ulrika Westerlund (MP)

Linus Lakso (MP)